

Inhoud

Inleiding	17
Noten	22
Hoofdstuk 1	
Hoe kijken VZW's het best aan tegen de WVV-wetgeving?	27
§1 Het WVV	27
1. Het WVV, de magische acht en het drieluik	27
2. De ultieme doelstellingen bij de hervorming van het WVV	28
3. De ultieme doelstellingen bij de hervorming van het VZW-recht	30
4. De verschillen tussen het oude en het nieuwe VZW-recht bij de oprichting van een VZW	31
5. Verandering aan het leven van een Algemene Vergadering	31
6. De veranderingen van het WVV aan het leven van een Raad van Bestuur	32
7. De veranderingen van WVV aan het leven en aan de essentie van een VZW	35
8. De verschillen tussen het oude en het nieuwe VZW-recht bij het einde van een VZW	37
9. Veranderingen aan terminologie en begrippen voor VZW's	40
10. Het eerste uitvoeringsbesluit van het WVV	42
11. Het tweede en derde en vierde uitvoeringsbesluit van het WVV	45
12. FAQ NBB Neerlegging jaarrekeningen	46
§2 Concrete en dringende maatregelen	46
§3 Dingen die uit den boze zijn	51
§4 In hetzelfde schuitje	52
§5 De rechtsbronhiërarchie voor een VZW	52
§6 Dwingende en suppletieve regels in de nieuwe VZW-wetgeving	54
§7 Concordantietabel oud recht (voor het WVV) en nieuw recht (het WVV)	55
§8 Wegwijzer in het nieuwe WVV	66
§9 Kritische blik naar de nieuwe regels voor VZW's	66
1. Een niet-gevraagde wettelijke regeling	67
2. Een erg gecontesteerde wettelijke wijzigingsregeling	67
3. Een ingrijpende niet perfecte wettelijke regeling	67
Noten	81

Hoofdstuk 2

De essentie van een VZW	101
§1 De wijzigingen uit de laatste vijf jaren	101
§2 Een toepassing van de vrijheid tot vereniging en tot niet-vereniging	101
§3 Is de VZW een vennootschap?	106
§4 Rechtspersoonlijkheid	107
§5 Handel drijven en industriële activiteiten ontwikkelen	107
§6 Zeventien varianten	119
1. De maatschap	119
2. De NV	120
3. De BV	120
4. De coöperatieve vennootschap	120
5. De landbouwonderneming als erkende onderneming	121
6. De CV als erkende onderneming	124
7. De stichting	130
8. De internationale vereniging zonder winstoogmerk	130
9. De politieke partij	131
10. De beroepsvereniging	133
11. De onderlinge verzekeringsvereniging	135
12. Het organisme voor de financiering van pensioenen	135
13. De genoteerde vennootschap	135
14. De bosgroeperingsonderneming	136
15. De stichting van openbaar nut	136
16. De vereniging zonder rechtspersoonlijkheid	136
17. De Europese varianten: de Europese vennootschap, de Europese Coöperatieve Vennootschap (of afgekort de SCE), het Europees Economisch Samenwerkingsverband, de Europese politieke partij (of afgekort de EUPP), de Europese Politieke Stichting	137
Noten	137

Hoofdstuk 3

De oprichting van een VZW	155
§1 De wijzigingen uit de laatste vijf jaren	155
§2 Kunnen oprichters natuurlijke personen zijn?	155
§3 Kunnen oprichters rechtspersonen zijn?	157
§4 Kunnen oprichters feitelijke verenigingen zijn?	158
§5 Kunnen oprichters publieke actoren zijn?	158
§6 Vereisten inzake oprichters van nationaliteits-, geografische of andere aard	158
§7 Vereisten inzake een minimum of maximum aantal oprichters	159
§8 Geen standaard draaiboek voor de oprichting	160

§9 Vormvereisten	165
§10 Inhoudelijke vereisten	169
§11 Rechtspersoonlijkheid verwerven	175
§12 Een vorm van tijdelijk statuut voor VZW's in oprichting	187
Noten	189

Hoofdstuk 4

De organen van een VZW	203
§1 De wijzigingen uit de laatste vijf jaren	203
§2 De AV	203
1. Verplichting	203
2. Wie uitgenodigd moet worden	204
3. Wie moet/mag komen?	205
4. Wie mag niet (meer) komen?	207
5. Samenroepen	209
6. De plaats van de zitting	210
7. Vermeldingen in de oproeping	211
8. De exclusieve bevoegdheden	214
9. Eventuele andere bevoegdheden	215
10. De regels inzake beraadslaging en besluitvorming	219
11. De regels inzake bekendmaking van de besluiten	239
12. De regels inzake het IR	242
13. De regels inzake de bekendmaking van de samenstelling	246
14. De regeling rond nietige besluiten	247
15. De regels rond bezoldiging van de leden van dit orgaan	254
16. De regels rond vergaderen op afstand & de AV	264
17. De regels rond stemmen op voorhand & de AV	278
18. De regels rond schriftelijke besluitvorming & de AV	283
19. De regels rond cumul en/of combinatie van besluitvormingsmethoden en stemtechnieken bij de AV	289
§3 De Raad van Bestuur	290
1. Verplichting	290
2. Wie mag komen?	290
3. Wie moet komen?	292
4. Wie niet (meer) mag komen	293
5. Wie en hoe samenroepen	294
6. Plaats waar de vergadering zitting houdt	295
7. Vermeldingen in de oproeping	297
8. De exclusieve bevoegdheden	297
9. Eventuele andere bevoegdheden	301

10. De regels inzake beraadslaging en besluitvorming bij (normale) fysieke samenkomst	302
11. De regels inzake vergaderingen van het bestuursorgaan op afstand of de digitale samenkomst van het bestuursorgaan	308
12. De regels inzake de schriftelijke besluitvorming van het bestuursorgaan	313
13. Samenvatting rond regels inzake vergaderen van het bestuursorgaan	319
14. De regels inzake bekendmaking van de besluiten	320
15. De regels inzake de bekendmaking van de samenstelling	320
16. De regeling rond nietige besluiten	321
17. De regels rond bezoldiging van de leden van dit orgaan	323
18. De regels rond het centraal register van bestuursverboden	324
§4 Andere mogelijke intervenanten	330
1. Is dit aan te raden?	330
2. Een delegatie door de Raad van Bestuur	333
3. Een dagelijks bestuur of een directiecomité	333
4. Een adviesraad	336
5. Een ethische raad	337
6. Een accountant	340
7. Een regeringscommissaris	344
8. Een commissaris-revisor	345
9. Een vrijwilligersraad	353
10. De vakbondswerking	353
11. Bijklussers of verenigingsmedewerkers	355
§5 'Social governance'	356
Noten	360

Hoofdstuk 5

Administratie, inventaris, boekhouding, jaarrekening en controle voeren in een VZW

§1 De wijzigingen uit de laatste vijf jaren	463
§2 De administratie rond de KBO	463
§3 De administratie rond de UBO	467
§4 De administratie rond het externe VZW-verenigingsdossier	480
§5 De administratie rond het ledenregister	487
§6 De administratie rond het Belgisch Staatsblad	497
§7 Boekhoudkundig kader	501
§8 Het jaarverslag	510
§9 De begroting	511
§10 De controle op de boekhouding en jaarrekening	512
§11 De administratie rond de sociale balans	513

§12 De administratie rond de NBB	513
§13 De administratie rond documenten uitgaande van de VZW	516
§14 De inventaris bij de VZW	519
§15 Samenvatting van voorgaande administratieve verplichtingen	519
§16 Andere mogelijke (administratieve) verplichtingen	526
1. Btw	526
2. Directe belastingen	526
3. Registratierechten	526
4. Successierechten	527
5. Erkennings- en subsidieverplichtingen	527
6. Het extern reglement versus het intern reglement	527
7. De verplichting om minstens één elektronisch betaalmiddel te aanvaarden	529
8. De verplichting digitaal te factureren aan de overheid	530
9. De verplichting digitaal te factureren in B2B omgeving	532
10. De verplichte bekwaamheidscontrole voor bestuurders	533
§17 Statistisch plaatje rond administratieve en andere verplichtingen van en rond de VZW-essentie	533
1. Intro: zijn VZW's betrouwbaar?	533
2. VZW's en hun betrouwbaarheid inzake de WVV-verplichte bekendmaking van details op communicatie die van hen uitgaat	536
3. VZW's en hun betrouwbaarheid inzake de verplichting om de griffie te spijzen met de verplichte documentatie	538
4. VZW's en hun betrouwbaarheid inzake de verplichting om een minimale activiteit te hebben alsook minimaal alle sociale, fiscale, administratieve verplichtingen na te komen die op een VZW rusten	539
5. VZW's en hun echt of vals karakter – statistieken	540
6. VZW's en hun echt of vals karakter – omvormingsstatistieken CV of vzw?	541
7. VZW's en hun echt of vals karakter – rechtsleerstudies	543
8. VZW's en hun collectieve indruk uit economisch-statistische studies	543
9. VZW's en hun vertrouwenwekkend karakter naar het grote publiek	544
10. VZW's en hun echt of vals karakter – ministeriële en andere beloftes of plannen in België	546
11. VZW's en hun echt of vals karakter – ministeriële en andere beloftes of plannen in het buitenland	547
12. Extra: VZW's en mogelijke betrouwbaarheids- of onbetrouwbaarheids-oorzaken	547
Noten	548

Hoofdstuk 6

Optreden in rechte	577
§1 De wijzigingen uit de laatste vijf jaren	577
§2 De partijbekwaamheid	577
§3 De zetel in België	578
§4 Proceshoedanigheid of procesbekwaamheid	578
§5 Een belangvereiste	578
§6 De procesbevoegdheid: de beslissing als feit	591
§7 De procesbevoegdheid: de tijdige beslissing als feit	592
§8 De procesbevoegdheid: het bewijs van de beslissing over de juiste vordering	593
§9 De procesbevoegdheid: het bewijs van de beslissing indien de VZW zelf optreedt	594
§10 De procesbevoegdheid: hoe dat bewijs geleverd moe(s)t/kan worden	595
§11 Het moment in de procedure waarop dat bewijs moe(s)t/kan geleverd	597
§12 De procesbevoegdheid: het bewijs van de beslissing als een advocaat optreedt voor de VZW	597
§13 De procesvertegenwoordiging: wie het geding inleidende stuk tekent	598
§14 De procesvertegenwoordiging: wie ter zitting mag, kan en moet verschijnen	599
§15 De procesvertegenwoordiging: het bewijs van de vertegenwoordigende advocaat	599
§16 Het bewijs van de identiteit van de organen of beslissingsinstantie	600
§17 De inhoudelijke argumentatie: gebrek van aanvoering van de feiten	601
§18 De gewijzigde attitudes van VZW's inzake juridische procesvoering	603
§19 De gewijzigde juridische en feitelijke attitudes van overheden naar VZW's toe in de marge van die gewijzigde attitude van VZW's	605
§20 Procederen tegen en door VZW's – pleidooi voor aanvaarden van structurele studies	608
Noten	609

Hoofdstuk 7

De financiering van een VZW	623
§1 De wijzigingen uit de laatste vijf jaren	623
§2 Het eigen vermogen bij de oprichting	623
§3 Mogelijke inkomsten	624
1. Inbreng	624
2. Lidgelden van wettelijke leden in de VZW	629
3. Lidgelden van de toetredende leden aan de VZW	629
4. Schenkingen van hand tot hand aan de VZW	630
5. Andere schenkingen (al dan niet via notaris of niet) in het voordeel van de VZW	632
6. Testamentaire legaten in het voordeel van de VZW	636
7. Mecenaat	638

8. Sponsoring	638
9. Leningen binnen de VZW-groep waartoe je VZW behoort	638
10. Leasing en factoring	639
11. Leningen van particulieren aan de VZW	639
12. Leningen van professionelen aan de VZW	640
13. Leningen van kredietinstellingen aan de VZW	641
14. Obligatie-uitgiften van de VZW	641
15. Inkomsten uit de verkoop van producten van de VZW in de lijn van haar ideële activiteit	645
16. Inkomsten uit de verkoop van diensten van de VZW in de lijn van haar ideële activiteit	645
17. Inkomsten uit de verkoop via merchandising van producten met logo van de VZW	646
18. Inkomsten uit het drijven van een traditionele handel of voeren van nijverheid met het oog op het bekomen van winsten	646
19. Erkenning door, betoelaging door of subsidies van een overheid	647
20. Schenkingen van en naar het buitenland	649
21. Samenwerking met ondernemingen, royalty's en diens meer	655
22. Financiering voor een VZW A vanwege een VZW B waarvan VZW A stemgerechtigd lid is	657
23. Financiering voor een VZW A vanwege een VZW B waarvan VZW A niet-stemgerechtigd lid is	665
Noten	665
Hoofdstuk 8	
Omgang met faillissement, nietigheid, ontbinding en vereffening van een VZW	691
§1 De wijzigingen uit de laatste vijf jaren	691
§2 Faillissement van de VZW	691
§3 Nietigheid van de VZW	701
1. Gronden	701
2. Procedure	701
3. Bevoegdheid	701
4. Is die beslissing altijd definitief?	701
5. Voorbeelden	702
§4 Gerechtelijke ontbinding van de VZW	702
1. Gronden	702
2. Procedure	703
3. Bevoegdheid	703
4. Is die beslissing altijd definitief?	704
5. Voorbeelden	704

§5	Vrijwillige ontbinding van de VZW	705
1.	Gronden	705
2.	Procedure in VZW's met een commissarisverplichting	706
3.	Procedure in VZW's met een commissaris maar zonder commissarisverplichting	706
4.	Procedure in VZW's zonder commissaris en zonder commissarisplicht	707
5.	Bevoegdheid	707
6.	Is die beslissing altijd definitief?	708
7.	Voorbeelden	708
§6	Ontbinding van rechtswege van de VZW	708
1.	Gronden	708
2.	Procedure	708
3.	Bevoegdheid	710
4.	Is die beslissing altijd definitief?	710
5.	Voorbeelden	710
§7	Semi-vrijwillige ontbinding van de VZW	711
1.	Situering	711
2.	Gronden	712
3.	Procedure	714
4.	Bevoegdheid	715
5.	Is die beslissing altijd definitief?	716
6.	Voorbeelden	716
§8	Vereffening van de VZW	716
1.	Wanneer spreekt men van een vereffening?	716
2.	Vereffenaars benoemen	717
3.	De bevoegdheden van de vereffenaars	720
4.	Blijft de VZW bestaan met het oog op de vereffening?	722
5.	Handelingen die nog mogen gesteld worden tijdens de vereffening/na ontbinding	723
6.	Inventarissen, jaarrekeningen en controles tijdens de vereffening	724
7.	(Netto-)activa	724
8.	De sluiting van de vereffening	725
9.	Eventuele nog onbetaalde schulden na de vereffening	727
10.	Eventuele activa die opduiken na de vereffening	728
11.	Publiciteitsregels rond de vereffening	729
12.	Einde van het mandaat van de vereffenaar	730
13.	Aansprakelijkheid van de vereffenaar	730
§9	Niet-verplichting bij (de meeste) VZW's tot tussenkomst van een bedrijfsrevisor bij ontbinding/vereffening versus generieke verplichting bij vennootschappen	731
§10	De gerechtelijke reorganisatie van een VZW	734

Noten	750
-------	-----

Hoofdstuk 9

Conflictmanagement in een VZW	781
§1 Instrumenten in een conflictsituatie of conflictmanagementvisie	781
§2 Preventieve instrumenten	781
1. Snel, tijdig, volledig, juist en genuanceerd informeren	781
2. Eerlijkheid, fair-play, transparantie, legaliteit en ethiek als basisattitude	781
3. Systematische aanwezigheid op vergaderingen én met elkaar kennismaken	782
4. Regelmatig informeel overleg	782
5. Lobbyen en beïnvloeden	782
6. Samen eten tijdens de pauze van vergaderingen	782
7. Na vergaderingen een informeel moment inlassen	782
8. Na elk kwartaal, semester of jaar een informeel feest(je) organiseren	783
9. Elk jaar strategische visie actualiseren, uitleggen, toelichten	783
10. Behandel je leveranciers zoals je zelf wil behandeld worden	783
11. Eerder uitgebreide(r) statuten	783
12. Eerder uitgebreider reglement van interne orde	783
13. Stakeholdersmeetings	783
14. Klantenmeetings	784
15. Medewerkers betrekken	784
16. Bijzondere statutaire clauses	784
§3 Preventief-curatieve instrumenten	785
1. Het bijeenroepingsrecht van de Algemene Vergadering voor wettelijke leden	785
2. Het aanwezigheidsrecht, vraagrecht, antwoordrecht, stemrecht	785
3. De informatie, onderzoeks- en controlebevoegdheid van een wettelijk lid	785
4. Ledenovereenkomsten	786
§4 Curatieve instrumenten	794
1. Het ontslagrecht als wettelijk of als toetredend lid	794
2. Het herroepingsrecht van bestuurders	794
3. Een curatieve vordering	794
4. Inroepen van bestuurdersaansprakelijkheid via verweer of vordering	795
5. Afdwinging van vraagrechtuitoefening, antwoordrechtsuitoefening, uitnodigingsplicht, agenderingsplicht	815
6. Afdwinging van de bijeenroeping van een orgaan	815
7. Afdwinging van nietigheid van een beslissing van een orgaan	815
8. Afdwinging van de nietigheid van de vereniging	815
9. Afdwinging tot aanstelling van een bewindvoerder	816
10. Afdwinging van een faillissement	816
11. Afdwinging van een ontbinding	816

12. Het instellen van een sekwester	816
13. Het aanstellen van een lasthebber ad hoc	816
14. De dading	816
15. De uitsluiting van een stemgerechtigd lid	817
16. De uitsluiting van een niet-stemgerechtigd lid	817
17. Inroepen van een specifiek belangenconflict	817
18. De minnelijke schikking	818
19. De spijtoptantenregeling	818
20. De stem van de minderheid	818
21. Beroep, cassatieberoep en nog eens beroep tegen een rechterlijke beslissing	819
Noten	819
Hoofdstuk 10	
Fusies, splitsingen en herstructureringen	831
§1 De wijzigingen uit de laatste vijf jaren	831
§2 Algemene regels voor splitsingen en fusies van VZW's	831
§3 Toegelaten en niet toegelaten splitsingen en fusies van VZW's	832
§4 De voorwaarden en procedures die moeten gevolgd worden bij een fusie of splitsing	835
§5 Splitsing van een VZW	837
§6 Hoe de verrichting tegenwerpelijk wordt aan derden	838
§7 Wie een zekerheidsstelling kan eisen	838
§8 Wanneer de verrichting nietig is	839
§9 De bestuurders van de respectievelijke VZW's	840
§10 Personeelsleden van de respectievelijke VZW's	840
§11 De inbreng om niet van een algemeenheid of van een bedrijfstak	841
Noten	856
Hoofdstuk 11	
Een onderneming omvormen van of naar een VZW	863
§1 De wijzigingen uit de laatste vijf jaren	863
§2 De omvorming van een VZW naar een vennootschap	864
§3 De omvorming van een vennootschap naar een VZW	868
§4 De omvorming van een VZW naar een stichting	870
§5 De omvorming van een stichting naar een VZW	871
§6 De omvorming van een VZW naar een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid	871
§7 De omvorming van een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid naar een VZW	872
§8 De omvorming van een VZW naar een politieke partij	873
§9 De omvorming van een VZW naar een internationale vereniging zonder winstoogmerk	876

§10 De omvorming van een internationale vereniging zonder winstoogmerk naar een VZW	878
§11 De omvorming van een VZW naar een beroepsvereniging	880
§12 De omvorming van een beroepsvereniging naar een VZW	884
§13 De grensoverschrijdende omvorming door emigratie	884
§14 De grensoverschrijdende omvorming door immigratie	889
Noten	890
Trefwoordenregister	903
Tabellenregister	925
Bibliografie	929